

Voimauttavan valokuvan ammattilliset perusteet 15 op

Voimauttavan valokuvan ammatilliset perusteet

15 op

Voimauttavan valokuvan ammatilliset perusteet on moniammatillisille kohtaamistyön tekijöille suunnattu vuoden mittainen täydennyskoulutus. Täydennyskoulutusopinnoissa opiskellaan dialogiseen, arvostavaan katseeseen ja vuorovaikutukseen perustuvaa työtettä.

Menetelmässä yksilöiden merkityksellisiin valokuviin ja keholliseen peilaamiseen perustuva terapeutin identiteettityö toimii konkreettisena keinona sallivamman ja lempeämmän katsomisen tavan omaksumiseen. Työskentelyn avulla rakennetaan psykologisesti turvallisia, ryhmän keskinäistä diversiteettiä paremmin ymmärättäviä yhteisöjä sekä parannetaan yksilöiden mentalisoivaa yhteyttä itseen ja toisiin ihmisiin.

Nimi	Voimauttavan valokuvan ammatilliset perusteet 15 op
Päätösnumero	09/2023
Hyväksyjä	Anu Urhema
Päätöspäivämäärä	14.12.2023
Voimaantulopäivämäärä	1.1.2024
Pdf luotu	14.12.2023

SISÄLTÖ

1. Voimauttavan valokuvan ammatilliset perusteet 15 op, 15 op.	1
2. Kesäyliopisto koulutuksen järjestäjänä.	3
2.1. Lainsäädännöllinen tausta, kesäyliopistojen tehtävä ja arvoperusta. . .	3
2.2. Opetus kesäyliopistossa.	4

1. Voimauttavan valokuvan ammatilliset perusteet 15 op, 15 op

Voimauttavan valokuvan ammatilliset perusteet on moniammatillisille kohtaamistyön tekijöille suunnattu vuoden mittainen täydennyskoulutus. Täydennyskoulutusopinnoissa opiskellaan dialogiseen, arvostavaan katseeseen ja vuorovaikutukseen perustuvaa työtettä.

Menetelmässä yksilöiden merkityksellisiin valokuviin ja keholliseen peilaamiseen perustuva terapeutinen identiteettityö toimii konkreettisena keinona sallivamman ja lempeämmän katsomisen tavan omaksumiseen. Työskentelyn avulla rakennetaan psykologisesti turvallisia, ryhmän keskinäistä diversiteettiä paremmin ymmärättäviä yhteisöjä sekä parannetaan yksilöiden mentalisoivaa yhteyttä itseen ja toisiin ihmisiin.

Opetuksen tavoitteet

Tavoitteiden kuvaus

Koulutuksen suoritettuaan opiskelija on omaksunut voimauttavan valokuvan menetelmän teorian ja viitekehyksen. Hänellä riittävästi tietoa ja taitoa käyttää perusteet-tasoisesti voimauttavan valokuvan menetelmää omassa työyhteisössään.

Osaamistavoitteet

- Koulutuksen suoritettuaan opiskelija on omaksunut dialogiseen katseeseen ja keholliseen peilaamiseen perustuvan työtteen.
- Koulutuksen suoritettuaan opiskelija osaa edistää psykologista turvallisuutta asiakastyössä.
- Koulutuksen suoritettuaan opiskelija käyttää mentalisaatiotaitojaan asiakkaan hyväksi.
- Koulutuksen suoritettuaan opiskelija osaa luovuttaa itsemäärätelyvällän asiakkaalle.
- Koulutuksen suoritettuaan opiskelija ymmärtää ammatillisuuden vastavuoroisena tunnesuhteena ja osaa asettua sen toiseksi osapuoleksi.
- Koulutuksen suoritettuaan opiskelija osaa hyödyntää tunnetyön ja kehollisen herkistymisen keinoja työssään.
- Koulutuksen suoritettuaan opiskelija ymmärtää eettiset raamit, joiden sisällä valokuvien ammatillinen käyttö on hoidollisesti laadukasta ja perusteltua.
- Koulutuksen suoritettuaan opiskelija osaa luottaa prosessiin ja vapautua pyrkimyksestä ratkaista asiakkaan asioita hänen puolestaan.
- Koulutuksen suoritettuaan opiskelija osaa soveltaa oppimaansa kohtaamisen ja katsomisen tapaa erilaisissa tilanteissa.
- Koulutuksen suoritettuaan opiskelija ymmärtää, että voimauttavan valokuvan menetelmää voi työtteen sisäistettyään käyttää myös ilman valokuvia tai kuvaamista.

Keskeiset sisällöt

Koulutuksen osa-alueet ovat:

- Valokuva, nähdyksi tuleminen ydintarve ja korjaava katse
- Perhealbumikuvastojen korjaava katsominen perhedynamiikka, ylisukupolvisuus
- Valokuvaustilanteen voimauttava vuorovaikutus
- Omakuvan kohtaaminen ja oman itsen korjaava katsominen Henkilökohtainen identiteettityö 1: elämäntarina Henkilökohtainen identiteettityö 2: perhesuhteet
- Henkilökohtainen identiteettityö 3: ydinminuus
- Haavoittavat kulttuuriset kuvan katsomisen tavat ja kuvapelkoilmiön kohtaaminen - Menetelmäteoria: Voimauttavan valokuvan menetelmä ja katsomisen tapa
- Menetelmäteoria: Valokuvien merkitysten arvostava sanoittaminen

- Menetelmäteoria: Omasta näkemyksestä luopuminen toisen näkemyksen hyväksi - Menetelmäteoria: Hyvän vahvistaminen ja psykologisen turvallisuuden pelisäännöt - Menetelmäteoria: Tavoitteeton tila ja työotteen mukainen ammatillisuus
- Menetelmäteoria: Katse ja kehollinen peilaaminen työotteena
- Voimauttava valokuvaprosessi perhesuhteiden vahvistajana - Voimauttava valokuvaprosessi työyhteisössä - Voimauttavan valokuvan työotteen arkisovellukset työssä - Voimauttava valokuvaprosessi asiakassuhteessa
- Opintoprosessin henkilökohtaisen ja ammatillisen osuuden yhteenveto (päätösnäyttely)

Arviointi

Arvioinnin kuvaus

Koulutus arvioidaan asteikolla hyväksytty / täydennettävä.

Hyväksytty suoritus edellyttää läsnäoloa kaikilla lähijaksoilla tai poissaoloa korvaavien tehtävien hyväksyttyä suorittamista. Lisäksi opiskelijan tulee toteuttaa koulutuksen aikana annetut harjoitustehtävät tehtävänannon mukaisesti (prosessin toteutus, dialogi prosessin päähenkilön kanssa, prosessin merkityksistä keskustelu, valmiin harjoitteen esittäminen opiskelijaryhmälle ja kouluttajalle).

Koulutuksen dialogisissa harjoitustöissä (=kuvausretket, perheprosessi, työyhteisöprosessi ja asiakasprosessi) tulee toteutua dialogisuus siten, että prosessin päähenkilön itsemäärittelyoikeus on toteutunut menetelmän mukaisesti.

- Päähenkilö määrittelee prosessin teeman ja toteutustavan.
- Prosessin päätösesityksessä näkyy päähenkilön valitsemat kuvat merkityksineen.
- Opiskelija on toiminut päähenkilölle vastavuoroisena, ehdoitta hyväksyvänä katseena, herkistyen ja sovitautuen päähenkilön kokemusmaailmaan.
- Opiskelija on noudattanut menetelmän eettisiä ohjeita prosessin kulusta ja toteuttanut sen päähenkilön kannalta tunnetasolla valmiiksi, yhteistyössä päähenkilön kanssa.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kriteerit

- Opiskelija osaa osoittaa perehtyneisyytensä Voimauttavan valokuvan menetelmän tietoperustaan.
- Opiskelija osaa reflektoida menetelmän soveltamista omassa työssään.
- Opiskelija osaa arvioida työskentelynsä eettisyyttä ja psykologista turvallisuutta menetelmää soveltaessaan.
- Opiskelija osaa osoittaa perehtyneisyytensä menetelmän käyttöön koulutuksen aikana tehtävissä harjoituksissa.
- Opiskelija osaa arvioida omaa kehitystään koulutusprosessin eri vaiheissa.

2. Kesäyliopisto koulutuksen järjestäjänä

Kesäyliopistot ovat vapaan sivistystyön oppilaitoksia, joiden laaja alueellinen koulutustarjonta varmistaa omalta osaltaan korkeakoulutettua väestöä palvelevan koulutuksen saavutettavuutta eri puolella maata. Kesäyliopistot ovat osa korkeakoulutuksen kansallista jatkuvan oppimisen verkostoa, jossa yhdessä niin yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen kuin muiden koulutusorganisaatioiden kanssa tavoitteena on mahdollistaa opiskeleminen työn ohella. Kesäyliopistot tunnetaan erityisesti työelämän osaamista vahvistavasta koulutuksestaan, sillä koulutuksen toteuttamisessa käytetään työelämän parhaita asiantuntijoita, joilla on uusinta tietoa omalta alaltaan.

Kesäyliopistot muodostavat maan laajuisen verkoston ja oppilaitosten keskinäisellä yhteistyöllä vahvistetaan koulutuksen laatua. Yhdessä toimien varmistetaan iästä tai pohjakoulutuksesta riippumatta kaikkien kansalaisten mahdollisuus korkeakoulutasoiseen opetukseen sekä yleissivistävään ja työelämälähtöiseen koulutukseen kaikkialla Suomessa. Kesäyliopistoilla on 29 toimipistettä eri puolilla maata ja koulutusta järjestettiin vuonna 2020 kaikkiaan 45 paikkakunnalla.

Kesäyliopistot toimivat kiinteässä yhteistyössä omien alueidensa korkeakoulujen ja muiden koulutuksen tuottajien sekä työelämän asiantuntijoiden kanssa, mutta toimivat myös sellaisen korkeakouluopetuksen tarjoajana, jota paikkakunnan omilla korkeakouluilla ei ole koulutusvastuissaan. Kesäyliopistot tukevat opiskelijoita heidän jatkuvassa oppimisessaan tarjoamalla sijaintipaikkakunnillaan opetusta ja opiskelijan oppimista tukevia palveluja.

Nimestään huolimatta kesäyliopistot toimivat ympärivuotisesti painottaen toiminnassaan korkeakoulutasoista opetusta, työelämän osaamista vahvistavaa koulutusta, lasten ja nuorten tiedetoimintaa, ikääntyvien yliopistotoimintaa sekä yleissivistävää koulutusta, kuten kielikoulutusta sekä taide- että kulttuurialojen koulutusta.

Kesäyliopistojen opetuskielet ovat suomi ja ruotsi. Joissakin tapauksissa opetusta ja ohjausta annetaan myös englannin kielellä, jolloin siitä on erikseen mainittu koulutuskuvauksissa.

Kesäyliopistot laativat osaamisperusteiset opetussuunnitelmat, joissa kuvataan koulutustarjonnan tuottama osaaminen opintokokonaisuuksien tasolla. Osaamisperusteisuudella tuetaan opiskelijan mahdollisuutta hankitun osaamisen tunnistamiseen ja tunnustamiseen ja päällekkäisyyksien välttämiseen opintoja suoritettaessa.

Kesäyliopistojen opetussuunnitelmia laadittaessa pyritään ratkaisuihin, jotka kehittävät opiskelijoiden hyvinvointia, osallisuutta ja aktiivista kansalaisuutta sekä tukevat heidän pyrkimyksiään jatkuvaan oppimiseen ja sivistykseen. Kunkin kesäyliopiston sijaintialueen ja sen väestön koulutustarpeet tuovat opetussuunnitelmaan kansallisen tason ohella tarvittavaa paikallisuutta.

2.1. Lainsäädännöllinen tausta, kesäyliopistojen tehtävä ja arvoperusta

Kesäyliopistojen toiminnasta säädetään vapaata sivistystyötä koskevassa lainsäädännössä. Laissa kesäyliopistojen tehtäväksi määritellään avoimen korkeakouluopetuksen sekä alueellisiin osaamis- ja sivistystarpeisiin vastaavan koulutuksen järjestäminen erityisesti korkeakoulutetun väestön tarpeita palvelevan (2§ (29.12.2009/1765)). Kesäyliopistojen toiminta perustuu opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämään ylläpitolupaun, joka voidaan myöntää riittävät ammatilliset ja taloudelliset edellytykset täyttävälle kunnalle, kuntayhtymälle, rekisteröidylle yhteisölle tai säätiölle. Kesäyliopistot ovat voittoa tavoittelemattomia yleishyödyllisiä yhteisöjä.

Kesäyliopistojen tehtävässä korostuvat paitsi laaja ja monipuolinen korkeakoulutuksen saatavuus myös sivistystehtävä kaikkialla Suomessa. Kesäyliopistoilla on tärkeä rooli niin yleissivistyksen

kuin työelämässä tarvittavan osaamisen vahvistamisessa elinikäisen oppimisen periaatteiden mukaisesti. Kesäyliopistot ovat osa korkeakoulutuksen verkostoa ja ne osaltaan tukevat yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa, osallisuutta ja aktiivista kansalaisuutta. Kesäyliopistojen visiona on tukea kansalaisten yksilöllisiä opintopolkuja ja kehittyä merkittäväksi jatkuvan oppimisen valtakunnalliseksi verkostoksi.

Kesäyliopistojen toiminta ja opetussuunnitelmien arvoperusta rakentuu kolmelle yhdessä määritellylle arvolle. Ne ovat **sivistys, kumppanuus ja merkityksellisyys**.

Sivistys on arvoista tärkein ja sen mukaisesti koulutuksen ja kasvatuksen kautta omaksuttu viisaus, avarakatseisuus ja henkinen kehittyneisyys ovat kesäyliopistojen toiminnan ytimessä. Sivistyksen arvosta kumpuaa kesäyliopistojen oppimiskäsitys, joka perustuu itseään kehittävän uteliaan ihmisen oppimisen polun viitoittamiseen ja hyvinvoinnin tukemiseen.

Kumppanuus yhteistyön muotona on kesäyliopistojen arvoperustassa keskeinen. Kumppanuudessa kesäyliopistojen asiakkaisiin – niin kansalaisiin kuin yhteisöihin – kunnianhimoisena tavoitteena on toimia rinnallakulkijana. Kesäyliopistot haluavat luoda opiskelijalle hyvän asiakaskokemuksen, jonka merkitsee enemmän kuin asiakastyytyväisyys. Kumppanuus toteutuu myös kesäyliopistojen tiiviinä keskinäisenä verkostoitumisena ja oppilaitosten yhteistyönä yliopistoihin, ammattikorkeakouluihin ja muihin oman alueensa koulutusorganisaatioihin.

Merkityksellisyys on arvo, jossa korostuu oppimisen kyky tuottaa itseään kehittäväälle uteliaalle ihmiselle jotakin itsessään arvokasta. Kesäyliopistojen koulutus ei ole pelkkä väline, esimerkiksi taloudelliseen menestymiseen, vaan luo arvokkaan elämän kokemuksia. Merkityksellisyyden arvon mukaisesti koulutuksen tavoitteena on eettisesti kestävänsä hyvän tuottaminen ja ihmisarvoisen elämän ja osallisuuden edistäminen. Merkityksellisyys toteutuu koulutuksessa myös siten, että itseään kehittävä, utelias ihminen saa mahdollisuuksia ilmaista ja toteuttaa itseään ja luoda sitä kautta uutta.

Kesäyliopistojen arvoperusta konkretisoituu kunkin kesäyliopiston osaamisperusteisessa opetussuunnitelmassa. Arvot toteutuvat kesäyliopistojen toimintakulttuurissa, opetuksessa ja opiskelijoiden jatkuvan oppimisen tukemisessa.

2.2. Opetus kesäyliopistossa

Lain mukaan vapaana sivistystyönä järjestettävän koulutuksen tavoitteena on edistää ihmisten monipuolista kehittymistä, hyvinvointia sekä kansanvaltaisuuden, moniarvoisuuden, kestävänsä kehityksen, monikulttuurisuuden ja kansainvälisyyden toteutumista. Vapaassa sivistystyössä korostuu omaehtoinen oppiminen, yhteisöllisyys ja osallisuus.

Kesäyliopistojen oppimiskäsityksen ytimessä on itseään kehittävä, oppimishaluinen ja utelias ihminen osana oppivaa yhteisöä. Tämän mukaisesti opetuksessa ja oppimisessa korostuu ihmisen oma vastuu ja aktiivisuus itseohjautuvana toimijana. Tavoitteena on herättää oppivassa ihmisessä opittavaan asiaan liittyviä kysymyksiä, kykyä ymmärtämiseen ja ongelmanratkaisuun sekä halua ja intoa omiin kokeiluihin. Oppimiskäsityksen mukaan oppiva ja utelias ihminen rakentaa tietoa aikaisemman tietämyksensä ja kokemuksensa perustalle. Kesäyliopistoissa oppiminen palvelee opiskelijan sivistysperustan rakentamista ja työelämäosaamisen vahvistamista.